

อังคณา ชาติก้อน: การศึกษาโครงสร้างของวัสดุซูปราโมเลกุลที่มีรูพรุนขนาดเล็ก
(STRUCTURAL STUDIES OF SUPRAMOLECULAR MICROPOROUS MATERIALS)

อาจารย์ที่ปรึกษา : รศ. ดร. เค็นเนท เจ. แสลดเลอร์, 95 หน้า. ISBN 974-533-074-4

วิทยานิพนธ์นี้เป็นการศึกษาโครงสร้างของวัสดุที่สังเคราะห์ขึ้นภายใต้เงื่อนไขที่จะนำไปสู่วัสดุที่เป็นซูปราโมเลกุลที่มีรูพรุนขนาดเล็ก และสำหรับสารที่มีโครงสร้างผลึกเหมือนกันของ $MV_2O_6 \cdot 2H_2O$ เมื่อ M เป็น Ni, Co อยู่ใน space group *Pmma* โครงสร้างของผลึกประกอบด้วย ทรงเหลี่ยมสี่หน้าของ VO_4 เชื่อมต่อกันเป็นโซ่ผ่านทางมุมของออกซิเจนสองอะตอมในทิศทาง [100] โดยระหว่างโซ่ของ VO_4 ที่อยู่ใกล้กันจะเชื่อมต่อกันด้วยทรงเหลี่ยมแปดหน้าของ MO_6 โดยออกซิเจนทั้งสี่อะตอมบนแกน equatorial ของโลหะเกิดพันธะกับอะตอมของวาเนเดียม VO_4 ในโซ่ที่ต่างกัน และออกซิเจนอะตอมบนแกน axial จะเป็นออกซิเจนของโมเลกุลน้ำ สำหรับสารประกอบของ $CoV_2O_6 \cdot 2H_2O$ ที่ตีพิมพ์แล้วนั้น ได้รายงานผลที่ได้จากเครื่องมือที่มีอำนาจในการจำแนกค่า พบว่าความยาวพันธะของ Co-O ของโมเลกุลน้ำมีความสมมูลกัน แต่ปรากฏว่ามีสองฟิสิกส์ในกระบวนการสูญเสียจากการวิเคราะห์ผลของ thermogravimetric ในการนำข้อมูลมาศึกษาใหม่ด้วยเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพสูงจะให้ค่า $R_1 = 0.026$ โดยนำโมเลกุลที่หนึ่งจะให้ไฮโดรเจนทั้งสองอะตอมกับออกซิเจนที่เป็น mirror related ของโซ่ VO_4 เพื่อเกิดพันธะไฮโดรเจน และรับไฮโดรเจนจากน้ำโมเลกุลที่สองในการเกิดพันธะไฮโดรเจนกับอิเล็กตรอนคู่โดดเดี่ยวของออกซิเจน สำหรับน้ำโมเลกุลที่สองจะเกิดการ disordered จาก mirror plane เนื่องจากอะตอมของไฮโดรเจนที่เหลือเกิดพันธะไฮโดรเจนกับออกซิเจนหนึ่งในสองอะตอมที่สมมูลกันในโซ่ของ VO_4 และโครงสร้างแสดงความยาวพันธะที่ไม่สมมูลกันของ Co-O ของโมเลกุลน้ำซึ่งมีค่าเท่ากับ 2.117(2) และ 2.079(2) Å ตามลำดับ โดยมีพันธะไฮโดรเจนในช่องว่างของโครงผลึกและหากดึงน้ำออกจากช่องว่างของโครงผลึกจะทำให้โครงผลึกเสียรูปทรง สำหรับ $NiV_2O_6 \cdot 2H_2O$ จะมีโครงสร้างเหมือนกับสารประกอบของโคบอลต์ ซึ่งความยาวพันธะที่ไม่สมมูลกันของ Ni-O ของโมเลกุลน้ำมีค่าเท่ากับ 2.066(3) และ 2.030(3) Å ตามลำดับ และให้ค่า $R_1 = 0.030$

ผลึกของ $[enH_2]_5[V_6B_{20}O_{50}H_8] \cdot 7H_2O$ อยู่ใน space group *C2/c*, $Z = 4$ มี inversion centers ภายในคลัสเตอร์ โดยกลุ่มอะตอมที่อยู่ตรงกลางของคลัสเตอร์คือ V_6O_{18} ซึ่งเกิดจากการเชื่อมต่อกันด้วยขอบของพีระมิดฐานสี่เหลี่ยมของวาเนดิลจำนวนหกหมู่ (V^{+4}) ด้านบนและด้านล่างของกลุ่มอะตอมเป็นกลุ่มแพโพลิโบเรตลิแกนด์ $[B_{10}O_{16}H_4]^{10-}$ ที่เชื่อมต่อกันด้วยอะตอมออกซิเจนของลิแกนด์ที่ซึ่งส่วนปลายของแต่ละลิแกนด์เป็นหมู่ไฮดรอกซิลจำนวนสี่หมู่ ที่จะเกิดพันธะไฮโดรเจนระหว่างคลัสเตอร์ที่อยู่ใกล้เคียง ผ่านไฮโดรเจนอะตอมของหมู่ไฮดรอกซิลในการจัดตัวในสามมิติเป็นสารซูปราโมเลกุลที่มีรูพรุนในโครงสร้าง เอธิลีนไดแอมโมเนียมและโมเลกุลของน้ำซึ่งมีประมาณ $1/3$ ของปริมาตรผลึก จะเกิดพันธะไฮโดรเจนซึ่งกันและกันในรูปแบบพันธะ O-H...O และ N-H...O และบรรจุในช่องว่างรอบๆ คลัสเตอร์ ความยาวพันธะและมุมพันธะมีค่าปกติโดยให้ค่า $R_1 = 0.048$

สาขาวิชาเคมี
ปีการศึกษา 2544

ลายมือชื่อนักศึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

**AUNGKANA CHATKON: STRUCTURAL STUDIES OF SUPRAMOLECULAR
MICROPOROUS MATERIALS**

THESIS ADVISOR: ASSOCIATE PROFESSOR KENNETH J. HALLER, Ph.D.,

95 PP. ISBN 974-533-074-4

Structural studies of materials synthesized under conditions that generally lead to microporous supramolecular materials are presented in this thesis.

The isomorphous $MV_2O_6 \cdot 2H_2O$ ($M = Ni, Co$) compounds crystallize in the orthorhombic space group *Pnma* and consist of VO_4 tetrahedra vertex-linked through two of the oxygen atoms into chains along the [100] direction. Adjacent VO_4 chains are interconnected by MO_6 octahedra where each of the four equatorial oxygen atoms is shared with a VO_4 oxygen atom of a different VO_4 chain, and the axial oxygen atoms are waters of hydration. $CoV_2O_6 \cdot 2H_2O$ has been reported as a low resolution structure with equivalent Co-O bonds for the waters of hydration, but with two peaks in the dehydration process by thermogravimetric analysis. The current study provides a high quality structure, $R_1=0.026$. One water molecule is ordered and uses all three hydrogen bonds, donating both H atoms to form O-H...O hydrogen bonds to mirror related O of the VO_4 chains, and accepting one H from the second water molecule. The second water molecule is disordered off of the mirror plane by its second H bond which forms to one of two equivalent VO_4 chain O atoms (it is not an H-bond acceptor). The structure thus demonstrates nonequivalent coordination of the waters, both in Co-O distances, 2.117(2) and 2.079(2) Å, and in the hydrogen bonding environment within the pores of the lattice framework. Removing the waters from the pores results in collapse of the lattice. $NiV_2O_6 \cdot 2H_2O$, $R_1=0.030$, has the same disorder and nonequivalent water features with Ni-O distances of 2.066(3) and 2.030(3) Å.

$[enH_2]_5[V_6B_{20}O_{50}H_8] \cdot 7H_2O$ crystallizes in monoclinic space group *C2/c*, $Z=4$, with the clusters on inversion centers. The cluster has a central V_6O_{18} band of six edge sharing square-pyramidal vanadyl (V^{+4}) groups, capped top and bottom through the basal oxygen atoms by raft-like $[B_{10}O_{16}H_4]^{-10}$ polyborate ligands, each terminated by four hydroxyl groups. O-H...O hydrogen bonds interconnect adjacent clusters through the hydroxyl H atoms into a porous three dimensional supramolecular array. The ethylenediammonium dications and water molecules (approximately $1/3$ of the crystal volume) engage in extensive O-H...O and N-H...O hydrogen bonding with each other and the cluster filling the channels surrounding the clusters. Cluster bond lengths and angles are within normal values. Final $R_1=0.048$.

School of Chemistry

Academic Year 2001

Student .....

Advisor .....

Coadvisor .....

Coadvisor .....